

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan
neuvottelukunta

Eduskuntavaalit 2023

Hallituskausi 2023-2027

*Kansalaisyhteiskuntapolitiikan
neuvottelukunta KANEn tavoitteena on
autonominen ja elinvoimainen
kansalaisyhteiskunta, joka mahdollistaa
kaikkien osallistumisen*

28.10.2022

Miksi kansalaisyhteiskunnan tulee näkyä eduskuntavaaleissa ja tulevassa hallitusohjelmassa?

- Kansalaisyhteiskunnan kenttä on Suomessa laaja ja vankka.
- Kansalaisyhteiskunnalla on tärkeä rooli demokratian ja oikeusvaltion toimivuuden, perus- ja ihmisoikeuksien ja Suomen kokonaisturvallisuuden sekä kestäväen kehityksen toteutumisen kannalta.
- Kansalaisjärjestöt toimivat keskeisenä osallistumisen ja vaikuttamisen areenana sekä valmiuksien parantajina. Järjestöillä on myös tärkeä rooli motivoida ihmisiä osallistumaan ja vaikuttamaan.
- Kansalaistoiminta lisää kaikenikäisten ihmisten osallisuutta, osaamista, ja hyvinvointia sekä kestäväen kehitystä.
- Kansalaistoiminta vahvistaa ihmisten henkistä kriisinsietokykyä ja opettaa poikkeusoloissa pärjäämisen taitoja. Tulevan hallituksen on selkeytettävä kansalaisjärjestöjen roolia poikkeusolojen toimijoina ja otettava järjestöt nykyistä laajemmin mukaan valmiustyöhön.
- Autonomisen ja elinvoimaisen kansalaisyhteiskunnan turvaaminen edellyttää virkamies- ja poliittisen tason ymmärrystä asiasta ja hallitukselta aktiivisia toimia. On tärkeää, että kansalaisyhteiskuntaa koskeviin lyhyen ja pitkän ajan muutoksiin kyetään vaikuttamaan ja varautumaan.
- Kansalaisyhteiskunnan autonomisuuden ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää, että tulevalla hallituskaudella painotetaan erityisesti lasten ja nuorten osallisuutta. Kansalaisyhteiskunnan on voitava luottaa siihen, että sen moninaiset äänet tulevat kuulluiksi.
- Vaikutukset kansalaisyhteiskuntaan ja sen autonomiaan sekä elinvoimaisuuteen on tunnistettava hallitusohjelmassa, budjettiprosessissa sekä lainvalmistelu- ja kehittämishankkeissa.

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan
neuvottelukunta

KANEn tavoitteet eduskuntavaaleissa ja hallitusohjelmassa 2023

1

Kansalaisyhteiskunnan toimijoiden autonomisuus ja elinvoimaisuus turvataan ja sitä vahvistetaan

2

Kansalaisyhteiskuntapolitiikkaa sitoudutaan kehittämään avoimesti, vuorovaikutteisesti ja pitkäjänteisesti

3

Kaikkien yhdenvertaista, aktiivista osallistumista sekä kestävää kehitystä edistetään

Monipuolinen ehdokasasettelu tärkeää

KANE kannustaa puolueita asettamaan ehdolle eri-ikäisiä, erityisesti nuoria ja sukupuoliltaan moninaisia sekä eri kieli-, kulttuuri- ja muihin vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä. KANE pitää tärkeänä, että äänestäjät voivat tehdä valintansa kattavasta joukosta ehdokkaita, jotka edustavat yhteiskuntaa monipuolisesti. Kokemus kansalaistoiminnasta järjestöissä tai niiden ulkopuolella antaa ehdokkaille valmiuksia kantaa vastuuta ja tuo monipuolista näkemystä ihmisten arkeen.

1. Hallitus turvaa ja vahvistaa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden autonomisuutta ja elinvoimaisuutta

- pitämällä kiinni parlamentaarisesti päätetystä rahoituksen tasosta vuoteen 2026 asti;
- varmistamalla, että julkinen rahoitus on ennakoitavaa ja pitkäjänteistä; valtionavustusten määrästä päätetään hallituskausittain vähintään neljälle vuodelle;
- turvaamalla yhdistysautonomiia valtionavustustoiminnassa ja edistämällä järjestöjen toimintaedellytyksiä;
- mahdollistamalla eri toimialoilla toimivien järjestöjen sujuvampi yhteistyö purkamalla siilouttavaa rahoitusrakennetta.

2. Hallitus sitoutuu kehittämään kansalaisyhteiskuntapolitiikkaa avoimesti, pitkäjänteisesti ja vuorovaikutteisesti

- toimeenpanemalla valtioneuvoston demokrationpoliittisessa periaatepäätöksessä linjatut kansalaisyhteiskuntaa koskevat tavoitteet;
- vahvistamalla kansalaisyhteiskunnan pitkän aikavälin toimintaedellytykset rakentamalla ennakoitiprosessi, jossa toimintaympäristön muutoksia voidaan tulkita vuorovaikutuksellisesti ja moniäänisesti. Tällainen toimintamalli vahvistaa tietoon perustuvaa päätöksentekoa kansalaisyhteiskuntaan liittyvissä kysymyksissä;
- lisäämällä kansalaisyhteiskuntatutkimusta. On tarpeen vahvistaa vuoropuhelua tieteen tekijöiden ja kansalaisjärjestöjen välillä sekä kasvattaa poikkitieteellistä ja hallinnon rajat ylittävää toimintaa;
- tiedolla johtamisella, siten että kansalaisyhteiskunnan toimintaa voidaan kehittää ennakoiden ja pitkäjänteisesti, ja vakiinnuttaa keinot rahoitusrakenteeseen. Näin mahdollistetaan kansalaisyhteiskunnan potentiaali yhteiskunnallisten ongelmien ennaltaehkäisijänä.

3. Hallitus edistää kaikkien yhdenvertaista, aktiivista osallistumista ja kestäväää kehitystä

- vahvistamalla systemaattisesti ja pitkäjänteisesti kansalaisyhteiskunnan osallistumista kaikkiin sitä koskeviin prosesseihin, mm.
 - lisäämällä lainvalmistelun avoimuutta ja kansalaisyhteiskunnan osallisuutta myös lainsäädännön jälkiarviointiin sekä vahvistamalla virkamiesten kansalaisyhteiskunta- ja kuulemisosaamista;
 - lisäämällä kansalaisyhteiskunnan osallistumista kunta- ja hyvinvointialueella ja vakiinnuttamalla tätä koskevat toimintatavat (toimielimet, käytännöt, Kansalaisjärjestöakatemia alueellistaminen);
 - vahvistamalla yhdenvertaisen osallistumisen ja vaikuttamisen edellytyksiä, kuten demokratia-, ihmisoikeus- ja mediakasvatusta, monilukutaitoa, digitaalista osaamista sekä saavutettavuutta;
 - tukemalla erilaisten yhdistysten ja myös muiden kansalaistoimijoiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia tulla kuulluiksi ja osallisiksi sekä hakea ja saada rahoitusta toimintaansa;
 - edistämällä aliedustettujen ja haavoittuvien ryhmien osallisuutta sosiaalisesti, ekologisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävään kehityksen näkökulmasta sekä ympäristöasioita koskevassa päätöksenteossa;
 - ottamalla käyttöön ja kehittämällä vuorovaikutuksessa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa uusia osallistumisen muotoja (puntaroivat keskustelut, kansalaispaneelit- ja raadit, osallistuva budjetointi, kehittyneet demokratiapalvelut, kansalliset dialogit).

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE

- Oikeusministeriön yhteydessä toimivan KANEn tehtävänä on edistää hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutusta sekä parantaa kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä.
- Neuvottelukunta koostuu kansalaisyhteiskunnan, tutkimuksen, elinkeinoelämän sekä ministeriöiden ja muiden viranomaisten edustajista.
- Lisätietoja: <https://oikeusministerio.fi/kane>
- kristiina.kumpula@redcross.fi ja kane.om@gov.fi

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan
neuvottelukunta